ئەنجومەنی پارێزگاکان: مۆنۆمێنتێک بۆ گەندەڵی و ڕێگریکردن لە کارکردن.. کۆژین بەهادین مەحموود

لە ماوەی دوو دەیەی ڕابردوودا، ئەنجومەنی پارێزگاکان لە کوردستاندا ئەرکە سەرەکییەکەی ناکات و لە بەرامبەردا گۆڕاوە بۆ سیمبولی هەڵخەڵەتاندن و گەندەڵی و بێبایەخکردنی ئاشکرای بەها دیموکراسییەکان. سەرەڕای یاساکان کە چوار ساڵ جارێک هەڵبژاردن دەبێت بکرێت، بەڵام لە ماوەی ٢٠ ساڵدا تەنیا دوو هەڵبژاردن ئەنجام دراوە- یەکێکیان لە ساڵی ٢٠٠٥ و ئەوی دیکەیان لە ساڵی ٢٠١٤، ئەم ئەنجومەنانە لەبری ئەوەی وەک دامەزراوەیەک کاربکەن کە خزمەت بە خەڵک بکەن، بوونەتە ئامراز بۆ حزبە دەسەڵاتدارەکانی پارتی و یەکێتی ، بۆ چەسپاندنی دەسەڵات و کۆنترۆڵکردنی وە بەرهێنانە قازانج بەخشەکان بۆ سەرکردەکانیان و حیزبەکەیان.

ئەنجامنەدانی هەڵبژاردنی ئاسایی بە ڕێکەوت نییە؛ هەنگاوێکی حیسابکراوە لەلایەن نوخبەی دەسەڵاتدارەوە بۆ پاراستنی دەستگرتنیان بەسەر دەسەڵاتدا. ساڵانێک یاساکانی هەڵبژاردن بە بیانووی ئاستەنگی سیاسی و یاسایی هەڵپەسێردرابوون، ئەمەش بە شێوەیەکی کاریگەر ڕێگری لە هەر ئەگەرێکی گۆڕانکاری دەکرد. ئەنجوومەنەکان کە مەبەست لێی دەزگای یاسادانانی ناوخۆیین، دەسەڵاتی خۆیان لێسەندراوەتەوە لەلایەن حکومەتی هەرێمی کوردستانەوە. ناتوانن یاسا دەربکەن بۆ خزمەتی ئەو شارانەی کە دەبوو بەڕێوەی بەرن، ناتوانن بودجە بەڕێوەببەن و ناتوانن یاسا جێبەجێ بکەن. ئەوان تەنها بە ناوەوە بوونیان هەیە، وەک قەوارەیەکی بەدەسەڵات لە پۆشاکێکی دیموکراسی دێن و دەچن لە کاتێکدا بڕیارە ڕاستەقینەکان لەلایەن نوخبە حزبییەکانەوە دەدرێت.

نموونەیەکی بەرچاوی ئەم شکستەش، دۆسیەی هەڤاڵ ئەبوبەکرە، کە لە ساڵی ٢٠١٧ەوە پۆستی پارێزگاری سلێمانی بەدەستەوەیە، کە زۆر زیاتر لە ماوەی یاسایی کە چوار ساڵە. لە سەرەتاوە تاوەکو ئێستاش، تۆمەتەکانی گەندەڵی و خراپ بەڕێوەبردن بەربڵاو بووە لە نێو پارێزگاکەی و ئەو ئەنجومەنەی کە سەرپەرشتی دەکات، لەگەڵ ئەوەشدا

هەر لە پێشەکیدا ماوەتەوە کە دەبوو لە دوای ئەو هەموو کێشانە ئەرکی بەرپرسیارێتی بنواندایە و دەستی لە کار بکێشایەتەوە، بەڵام لەبەر ئەوەی خزمەت بە بەرژەوەندییەکانی ئەو لایەنە سیاسییە دەکات کە ئەوی دامەزراندووە. ئەم جۆرە حاڵەتانە نائاسایی نین؛ بوونەتە بابەتێکی یاسایی !. پارتی و یەکێتی ئەو ئەنجومەنانەیان کردووە بە میکانیزم بۆ دەوڵەمەندکردنی تۆڕەکانی خۆیان و پاراستنی باڵادەستی خۆیان. وە بەرهێنان و سامانی گشتی و سەرچاوە ناوخۆییەکان بۆ توندی لەلایەن ئەم لایەنانەوە کۆنتڕۆڵ دەکرێن و بەمشێوەیەش بوارێکی کەم بۆ شەفافیەت و لێپرسینەوە دەمێنێتەوە.

دەرئەنجامی ئەم کێشە ئیدارییە خەڵکی کوردستان زەرەرمەندی یەکەم و کۆتایین. ئەنجومەنەکان کە بڕیار بوو حوکمڕانی لە خەڵک نزیک بکەنەوە، تەنانەت نەیانتوانیوە سەرەتاییترین بەڵێنەکانیش جێبەجێ بکەن. بێتوانایی ئەوان لە کارکردن وەک ئەرگانی سەربەخۆ، متمانەی گشتی لە پرۆسەی دیموکراسیدا تۆراندووە. لەوەش خراپتر، پارتە ئۆپۆزسیۆنەکانیش کە لە ئێستا و ڕابردوودا نوێنەرایەتی هیوای هاووڵاتیانی ئاسایییان دەکرد، دوای بەرژەوەندییەکانی خۆیان کەوتوون تەنانەت کار گەشتۆتە ئەوەش زۆرکات ئەندامێکی حیزبێکی ئۆپۆزسیۆن لە بەرژەوەندی حیزبەکەی هەڵدەگەڕێتەوە و دوای بەرژەوەندی و کورسی و دەسەڵات دەکەوێت وەکو لە هەڵبژاردنەکانی کوردستاندا ئەندام پەرلەمانی دەرچووی حیزبی کۆمەڵی ئیسلامی (هەرێ عەتار) دژی ویستی حیزبەکەی بەشداری کۆبوونەوەکانی پەرلەمانی کوردستانی کرد و چەندین ڕەخنە و هەڕەشە بەدوای خۆیدا هێنا و کۆتاییەکەشی دوورخستنەوەی ناوبراوبوو لە حیزبەکەی و ئیستاش کورسییەکەی لە بازاڕی ڕەشدا دەفرۆشرێت بەو لایەنەی زۆرترین پارە بدات،لەمەوە دەردەکەوێت کە ئۆپۆزسیۆن ناتوانن تەحەدای پێکهاتە چەسپاوەکانی دەسەڵات بکەن.

بەچوونی منیش وایە ,ئەم مەسخەرە نابێت بەردەوام بێت. ئەنجومەنی پارێزگاکان لەم دۆخەی ئێستایاندا گاڵتەکردنە بە دیموکراسی و خیانەتکردنە لە خواستەکانی خەڵک.هەروەها ڕێگریکردن لە هەڵبژاردن گەندەڵییەکی ئاشکرایە و قۆرخکردنی دەسەڵات لەلایەن پارتی و یەکێتییەوە دەبێت کۆتایی پێبێت. خەڵکی کوردستان شایەنی ئەو دامەزراوانەن کە ڕێز لە سەروەری یاسا بگرن و پێداویستییە گشتییەکان لە پێش بەرژەوەندییە حزبییەکان دابنێن. پێویستە لە زووترین کاتدا هەڵبژاردن بکرێت.

کۆژین بەهادین مەحموود

ئەنجومەنی پارێزگا
Kuzhein Mahmood